

Steriloinnit 2015

Steriliseringar 2015

Sterilisations 2015

Anna Heino
+358 29 524 7177
anna.heino@thl.fi

Mika Gissler
+358 29 524 7279
mika.gissler@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

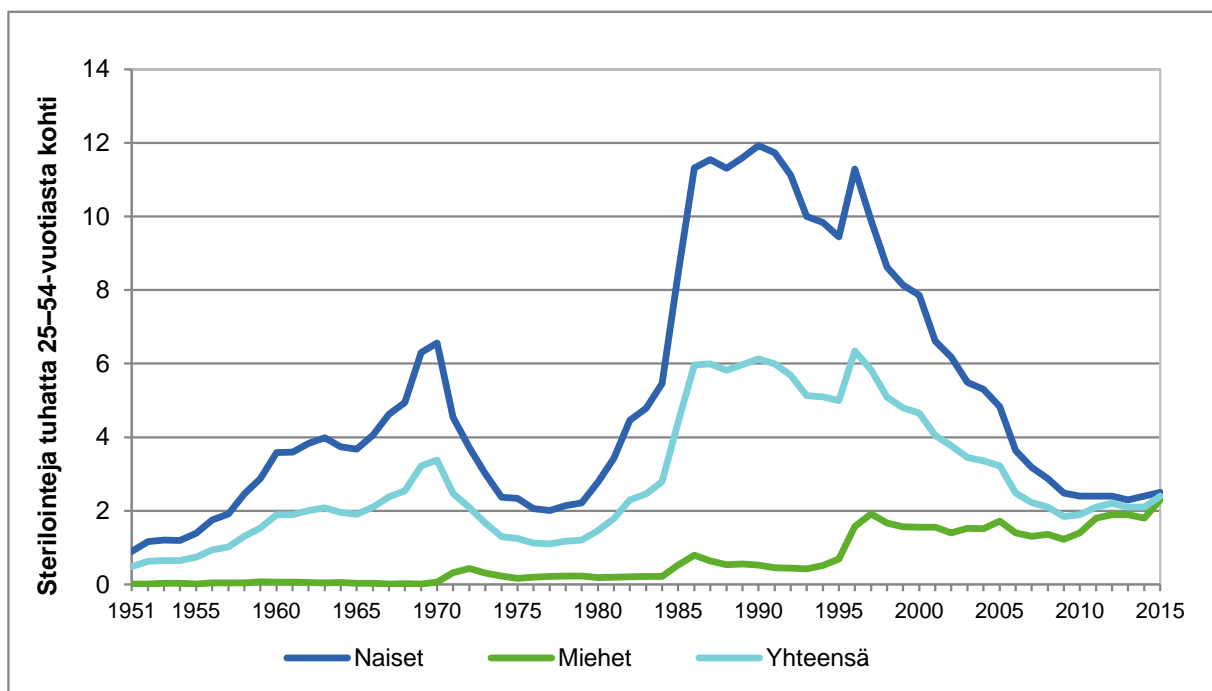
Sterilointien kokonaismäärä kasvoi vuonna 2015 runsaat 13 prosenttia edellisvuodesta, mikä tarkoittaa noin 600 sterilointia edellisvuotta enemmän. 1990-lukuun ja 2000-luvun alkuun nähden sterilointien määrä on viime vuosina pysynyt kuitenkin melko vakaana. (Kuvio 1.) Vuoden 2015 kasvu selittyy lähes kokonaan miesten sterilointien lukumäärän kasvulla. Naisten sterilointien määrä on viime vuodet pysynyt hyvin vakaana.

Vuonna 2015 sterilointeja tehtiin kokonaisuudessa noin 5 000. Steriloinneista 49,7 prosenttia tehtiin miehille, mikä on suurempi osuus kuin kertaakaan sterilointien tilastoinnin aikana vuodesta 1950 lähtien. Naisille tehtävien sterilointien määrä onkin vähentynyt huomattavasti verrattuna 2000-luvun alkuun: vuonna 2000 miehille tehtiin ainoastaan vajaat 20 prosenttia kaikista steriloinneista.

Miesten sterilointeja on viime vuosina tehty enemmän yli 35-vuotialle. Nuorempien miesten osuus steriloinneista on ollut selkeässä laskussa. Naisten steriloinnit ovat puolestaan yleistyneet erityisesti nuoremmissa ikäryhmissä. Vuonna 2015 steriloitujen naisten keski-ikä oli 37,1 vuotta ja miesten keski-ikä 40,2.

Sterilointien kokonaismäärän voimakasta laskua 1990-luvun puolen välin jälkeen selittävät muun muassa ehkäisymenetelmien valikoiman laajeneminen ja lasten hankkiminen myöhäisemmällä iällä. Vuoden 1985 jälkeen tapahtunutta sterilointien yleistymistä selittää tuolloin voimaan tullut vapaampi lainsäädäntö.

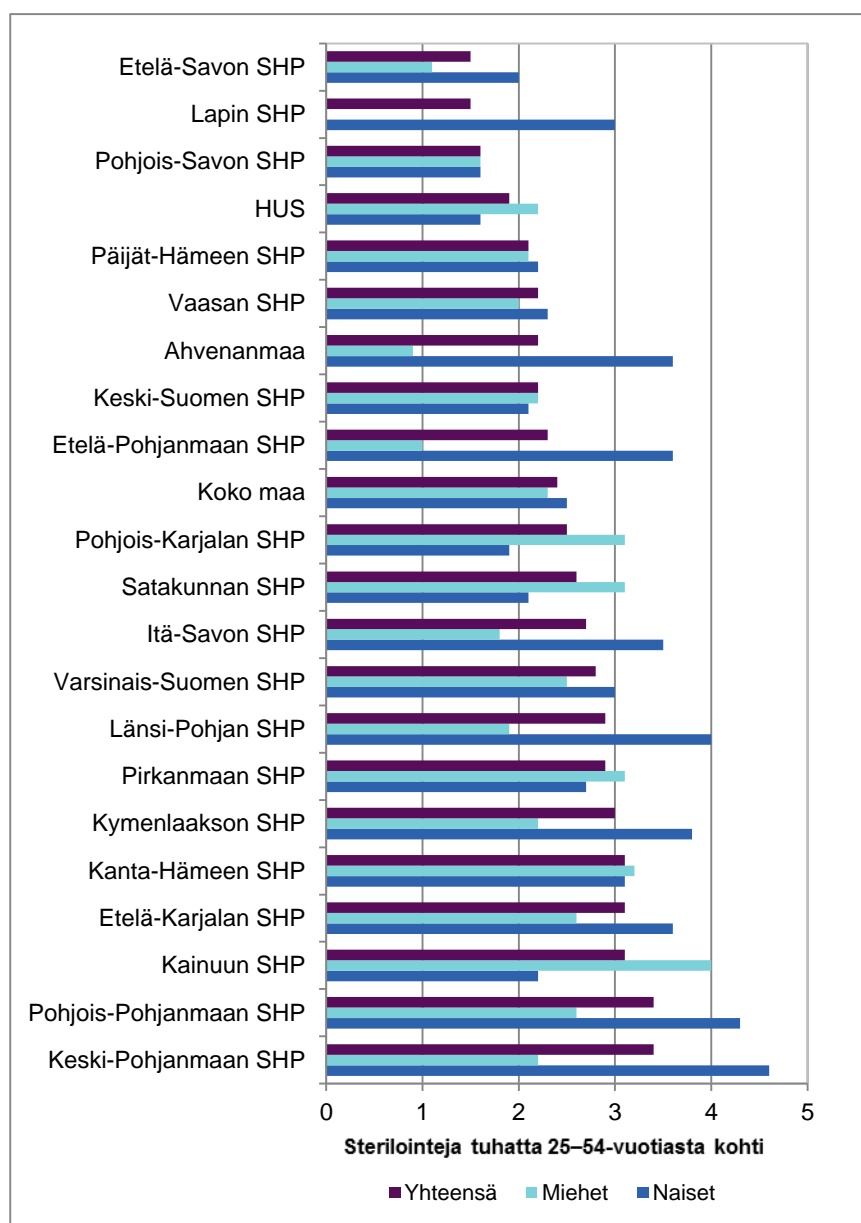
Kuvio 1. Steriloinnit tuhatta 25–54-vuotiaasta kohti vuosina 1951–2015

Vuonna 2015 yleisin steriloinnin peruste oli vähintään 30 vuoden ikä sekä miehillä (97 %) että naisilla (90 %). Naisista 54 prosentille tehtiin sterilointi kolmen lapsen synnyttämisen tai kolmen alaikäisen lapsen perusteella. Miesten steriloinneissa 34 prosentissa perusteena käytettiin kolmea alaikäistä lasta. Valtaosassa naisten steriloinneissa oli käytetty useampaa perustetta: yleisimmin sekä 30 vuoden ikä että kolmen lapsen synnyttäminen. Miehillä useampaa perustetta käytettiin hieman harvemmin.

Naisten sterilointeja tehtiin eniten Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella (4,6/1 000) ja vähiten Helsingin ja Uudenmaan (1,6/1 000) sekä Pohjois-Savon (1,6/1 000) sairaanhoitopiirien alueilla. Miesten sterilointeja tehtiin eniten Kainuun sairaanhoitopiirin alueella (4,0/1 000) ja vähiten Lapin sairaanhoitopiirin alueella (0,0/1 000). (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Steriloinnit sairaanhoitopiirin ja sukupuolen mukaan tuhatta 25–54-vuotiaasta kohti 2015

Steriloimislaki

Suomessa steriloinnista ohjaa steriloinnislaki (283/1970) ja sen nojalla annettu asetus (427/1985). Lainsäädäntö määrää perusteet steriloinnin suorittamiselle.

Steriloiminen voidaan henkilön pyynnöstä suorittaa, jos hän on synnyttänyt tai hänellä on vähintään kolme alaikäistä lasta, jos hän on täyttänyt 30 vuotta tai jos raskaus vaarantaisi hänen henkensä tai terveytensä. Steriloiminen voidaan suorittaa myös, jos henkilön mahdollisuudet muuten ehkäistä raskaus ovat epätavallisen huonot, jos on syytä olettaa, että hänen jälkeläisillään olisi vaikea sairaus tai ruumiinvika, jos henkilön sairaus tai muu siihen verrattava syy vakavasti rajoittaa hänen kykyään hoitaa lapsia tai jos henkilö pysyvästi kokee kuuluvansa vastakkaiseen sukupuoleen ja elää tämän sukupuolen mukaisessa roolissa.¹

Käsitteet ja määritelmät:

Steriloiminen: Steriloimisella tarkoitetaan miehen tai naisen sukuelimiin kohdistuvaa toimenpidettä, joka johtaa pysyvään suvunjakamiskyvyttömyyteen. Steriloimiseksi ei katsota sellaista sukuelimiä koskevaa toimenpidettä, joka on tarpeellinen sukuelinten tai niihin liittyvän sairauden hoitamiseksi.

Lisätietoa lisääntymisterveyteen liittyvistä käsitteistä löytyy *Suomalaisen tautien kirjaamisen ohjekirjasta* osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-511-6>.

¹ Steriloimislaki 1970/283 (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1970/19700283>)

Steriliseringar 2015

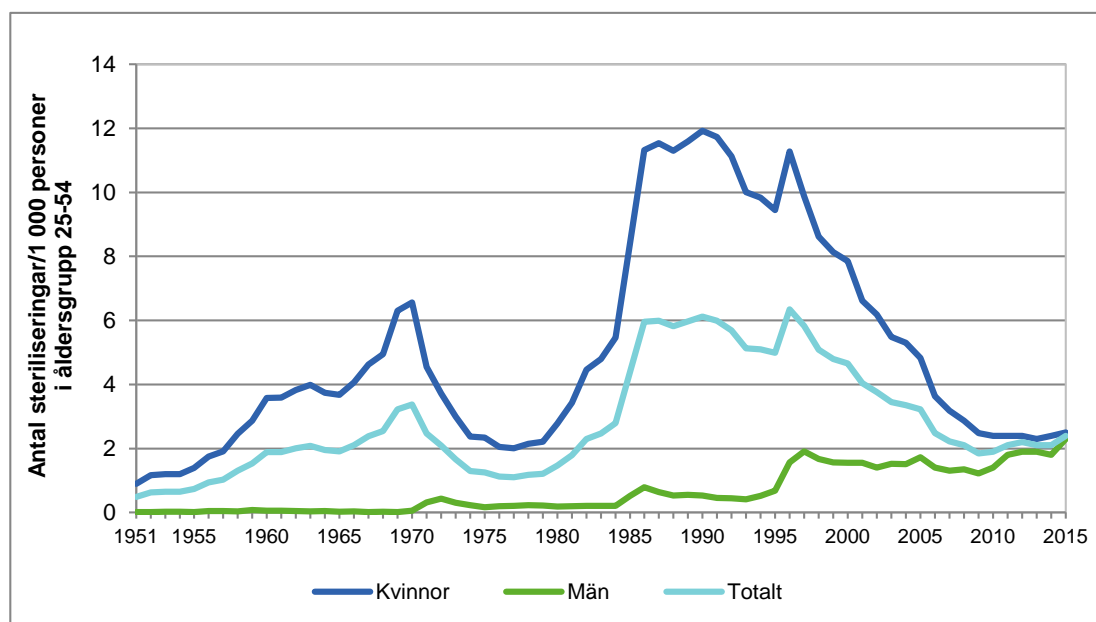
Antalet steriliseringar ökade år 2015 drygt 13 procent från året innan, vilket motsvarar cirka 600 steriliseringar flera än år 2014. Jämfört med 1990- och 2000-talet har antalet steriliseringar dock varit tämligen stabil. (Figur 1.) Uppsvinget år 2015 kan förklaras nästan helt med ökning av steriliseringar bland män. Antalet steriliseringarna bland kvinnor har blivit på samma nivå under de senaste åren.

År 2015 var antalet steriliseringar sammanlagt 5 000. 49,7 procent av steriliseringarna gjordes för män, vilket var den största andelen någonsin under statistikföringen sedan år 1950. Antalet steriliseringar bland kvinnor har minskat avsevärt jämfört med början av 2000-talet: år 2000 var andelen av steriliseringar bland män knappt 20 procent av alla steriliseringar.

Under de senaste åren har det gjorts fler steriliseringar bland män i gruppen över 35 år, medan steriliseringarna bland yngre män har minskat. Steriliseringarna bland kvinnor har däremot blivit vanligare i synnerhet bland yngre åldersgrupper. År 2015 var genomsnittsåldern bland kvinnor som steriliserade sig 37,1 år och bland män 40,2 år.

Den kraftiga minskningen av alla steriliseringar sedan mitten av 1990-talet förklaras bland annat av det ökade urvalet av preventivmetoder och att barn skaffas vid en högre ålder. Sedan mitten av 1990-talet har särskilt antalet steriliseringar bland kvinnor minskat. Att steriliseringar blev allmänna efter 1985 förklaras av den liberalare lagstiftning som trädde i kraft då.

Diagram 1. Steriliseringar per 1 000 personer i åldrarna 25–54 år 1951–2015

Sterilisations 2015

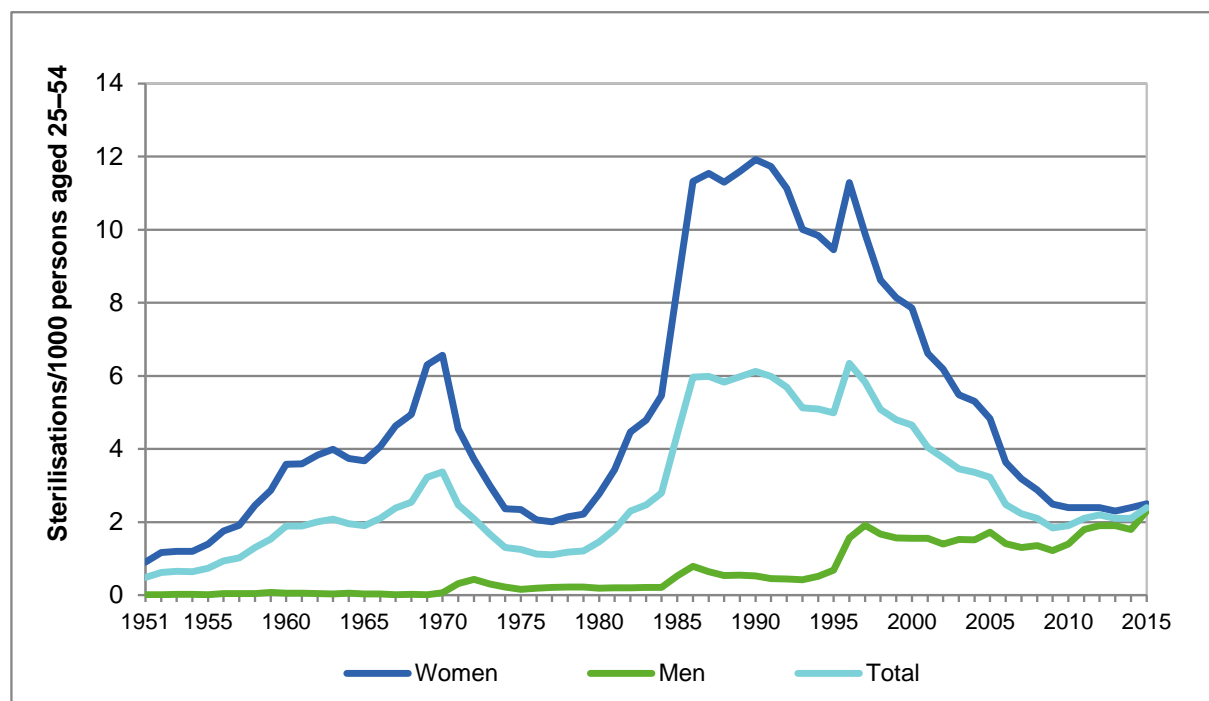
The total number of sterilisations increased in 2015 a little over 13 per cent from the previous year, which equals 600 sterilisations more than in 2014. Compared to figures in the 1990s and in the 2000s though, the number of sterilisations has remained quite stable in recent years. (Figure 1.) The increase in 2015 is explained by the increase in the number of sterilisations among men. The number of sterilisations among women has remained at the same level in recent years.

In 2015, the total number of sterilisations was approximately 5 000. Of them, 49.7 per cent was performed for men, which was the highest proportion than ever recorded since 1950 when the compilation of statistics began. The number of female sterilisations has decreased substantially compared to the beginning of the 2000s: the proportion of male sterilisations was less than 20 per cent in 2000.

In recent years, male sterilisations have been more common among men aged 35 and over, while the proportion of younger men has decreased. On the other hand, female sterilisations are becoming more common in the younger age groups. In 2015 the average age for sterilisation was 37.1 years for women and 40.2 years for men.

The significant decrease in the total number of sterilisations since the mid-1990s can be attributed to, for example, an expanding range of contraceptives and a shift to a later age of first parenthood. After the mid-1990s, the number of female sterilisations, in particular, has fallen. The more liberal legislation that entered into force in 1995 explains the increase in the number of sterilisations after 1985.

Figure 1. Sterilisations per 1000 persons aged 25–54, 1951–2015

Sterilointien lukumäärä 1987-2015, koko maa

Steriloinnit, lkm	Naiset	Miehet	Sukupuolet yht.
1987 (1987)	12 083	695	12 778
1988 (1988)	11 954	589	12 543
1989 (1989)	12 392	611	13 003
1990 (1990)	12 864	593	13 457
1991 (1991)	12 782	512	13 294
1992 (1992)	12 234	505	12 739
1993 (1993)	11 074	480	11 554
1994 (1994)	10 926	598	11 524
1995 (1995)	10 521	792	11 313
1996 (1996)	12 561	1 810	14 371
1997 (1997)	10 992	2 202	13 194
1998 (1998)	9 596	1 921	11 517
1999 (1999)	9 041	1 798	10 839
2000 (2000)	8 700	1 772	10 472
2001 (2001)	7 264	1 766	9 030
2002 (2002)	6 726	1 596	8 322
2003 (2003)	5 906	1 644	7 550
2004 (2004)	5 656	1 617	7 273
2005 (2005)	5 106	1 822	6 928
2006 (2006)	3 825	1 475	5 300
2007 (2007)	3 326	1 405	4 731
2008 (2008)	2 980	1 457	4 437
2009 (2009)	2 568	1 311	3 879
2010 (2010)	2 478	1 477	3 955
2011 (2011)	2 551	1 897	4 448
2012 (2012)	2 472	2 072	4 544
2013 (2013)	2 340	2 017	4 357
2014 (2014)	2 475	1 928	4 403
2015 (2015)	2 514	2 480	4 994
Vuodet yht. (vuodet_yhteensa)	215 907	40 842	256 749

Sterilointien lukumäärä sairaanhoitopiireittäin, 2015

Steriloinnit, lkm	2015		Sukupuolet yht.
	Naiset	Miehet	
Varsinais-Suomen SHP (03)	270	230	500
Satakunnan SHP (04)	78	125	203
Kanta-Hämeen SHP (05)	95	105	200
Pirkanmaan SHP (06)	263	318	581
Päijät-Hämeen SHP (07)	81	81	162
Kymenlaakson SHP (08)	111	70	181
Etelä-Karjalan SHP (09)	80	62	142
Etelä-Savon SHP (10)	33	19	52
Itä-Savon SHP (11)	24	13	37
Pohjois-Karjalan SHP (12)	52	92	144
Pohjois-Savon SHP (13)	67	72	139
Keski-Suomen SHP (14)	94	106	200
Etelä-Pohjanmaan SHP (15)	119	35	154
Vaasan SHP (16)	69	66	135
Keski-Pohjanmaan SHP (17)	61	31	92
Pohjois-Pohjanmaan SHP (18)	307	206	513
Kainuun SHP (19)	26	53	79
Länsi-Pohjan SHP (20)	41	21	62
Lapin SHP (21)	60	1	61
Helsingin ja Uudenmaan SHP (25)	557	767	1 324
Ahvenanmaa (00)	20	5	25
Ulkomaat (200)	6	2	8
Tuntematon (000)	0		0
Sairaanhoitopiirit yht. (shp_yhteensa)	2 514	2 480	4 994

Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin/tuhatta 25-54-vuotiasta kohden, 2015

2015

Steriloinnit/1 000 vastaavanikäistä kohden (LKM_VAESTO)

	Naiset	Miehet	Sukupuolet yht.
Varsinais-Suomen SHP (03)	3	2,50	2,80
Satakunnan SHP (04)	2,10	3,10	2,60
Kanta-Hämeen SHP (05)	3,10	3,20	3,10
Pirkanmaan SHP (06)	2,70	3,10	2,90
Päijät-Hämeen SHP (07)	2,20	2,10	2,10
Kymenlaakson SHP (08)	3,80	2,20	3
Etelä-Karjalan SHP (09)	3,60	2,60	3,10
Etelä-Savon SHP (10)	2	1,10	1,50
Itä-Savon SHP (11)	3,50	1,80	2,70
Pohjois-Karjalan SHP (12)	1,90	3,10	2,50
Pohjois-Savon SHP (13)	1,60	1,60	1,60
Keski-Suomen SHP (14)	2,10	2,20	2,20
Etelä-Pohjanmaan SHP (15)	3,60	1	2,30
Vaasan SHP (16)	2,30	2	2,20
Keski-Pohjanmaan SHP (17)	4,60	2,20	3,40
Pohjois-Pohjanmaan SHP (18)	4,30	2,60	3,40
Kainuun SHP (19)	2,20	4	3,10
Länsi-Pohjan SHP (20)	4	1,90	2,90
Lapin SHP (21)	3	0	1,50
Helsingin ja Uudenmaan SHP (25)	1,60	2,20	1,90
Ahvenanmaa (00)	3,60	0,90	2,20
Ulkomaat (200)			
Tuntematon (000)			
Sairaanhoitopiirit yht. (shp_yhteensa)	2,50	2,30	2,40

Laatuseloste (SVT)

Steriloinnit

Tilastotietojen relevanssi

Steriloimistilasto sisältää tietoja steriloinnien lukumäärästä vuosittain. Steriloinnit esitetään sukupuolittain ja ikäryhmittäin väestöön suhteutettuna (tuhatta 25–54-vuotiaasta kohden) sekä myöntämisperusteen mukaan jaoteltuna.

Raportti on tarkoitettu lisääntymisterveyden kanssa työskenteleville terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada ajantasaista tietoa steriloinneista.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on selitetty tilastoraportin tekstiosassa.

Tietojen käsittely perustuu lakiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen (Stakes) tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001), lakiin terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989), asetukseen terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (774/1989) sekä steriloinnista (283/1970) ja sen nojalla annettuun asetukseen (Steriloinnista 427/1985).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Steriloimistiedot on kerätty kaikista Suomen sterilointeja suorittavista terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista henkilöistä, joille on tehty sterilointi. Lainsäädännön mukaan terveydenhuollon toimintayksikön, jossa toimenpide on suoritettu, on toimitettava THL:lle ilmoitus suoritetusta toimenpiteestä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamalla lomakkeella kuukauden kuluessa toimenpiteen suorittamisesta. Itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva lääkäri vastaa suorittamansa steriloinnin ilmoittamisesta THL:lle. Tilastot perustuvat THL:n 3.10.2016 mennessä saamiin ilmoituksiin.

Tiedot tallennetaan lomakkeilta sähköiseen steriloinnista THL ylläpitää terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä koskevan lain (556/1989) ja sen nojalla annetun asetuksen (774/1989) 6 §:n perusteella. Aineiston tarkistusajona tehdään säännöllisesti ja epäselvät tapaukset tarkistetaan toimenpiteen suorittaneesta terveydenhuollon toimintayksiköstä.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen oikeellisuus on riippuvaista tiedonantajien toimittamien tietojen laadusta. Epäselvissä tapauksissa steriloinnista THL:lle toimitettujen tietojen verrataan muiden rekisterien (syntymärekisteri ja hoitoilmoitusrekisteri) tietoihin. Tarvittaessa pyydetään tarkistus toimenpiteen suorittaneesta terveydenhuollon toimintayksiköstä.

Steriloinnista THL:lle toimitettujen tietojen kattavuutta selvitettiin vuonna 2006 mm. hoitoilmoitusrekisterin avulla¹. Selvityksessä todettiin, että tehdyt steriloinnit on ilmoitettu steriloinnista THL:lle 95,5 prosenttisesti. Rekisteriin saatujen ilmoitusten mukaan sterilointien kokonaismäärä on vähentynyt 1990-luvun puolesta välistä lähtien. Osittain kehitys johtuu ikäluokkien pientymisestä sekä ehkäisyvalmisteen kehityksestä, mutta selvityksessä todettiin myös sterilointien ilmoittamisen heikentyneen. Viime vuosina yhä suurempi osa miesten steriloinneista suoritettiin yksityisen terveydenhuollon puolella eikä niiden osalta kattavuudesta voida varmistua.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

¹ Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloinnista THL:lle toimitettujen tietojen kattavuuden selvitys. Steriloinnista THL:lle toimitettujen tietojen kattavuuden selvitys ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003. Työpapereita 12/2006. Helsinki; Stakes. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204194129>.

Steriloimistilasto julkaistaan vuosittain lokakuussa, jolloin ilmestyvät edellisen vuoden lopulliset tiedot.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Raportit julkaistaan THL:n verkkosivuilla osoitteessa <http://www.thl.fi/tilastot/steriloinnit>.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Steriloimistiedot ovat vuodesta 1987 alkaen THL:n sähköisessä tietokannassa. Varhaisempien vuosien tiedot on saatu osana virallista tilastoa ilmestyneistä lääkintöhallituksen julkaisuista (Lääkintöhallitus vuosina 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto vuosina 1955–1970; Terveydenhuolto vuosina 1971–1987).

Aikaisempien vuosien aineistoa on tarkastettu mm. poistamalla kaksoiskappaleita ja lisäämällä aikaisemmin tilastosta puuttuneita tapauksia. Siksi osa tiedoista poikkeaa aiemmin julkaistuista tilastoista.

Ikäryhmiä tarkasteltaessa on huomattava, että rekisterin ikätieto on vuodesta 1994 lähtien potilaan ikä toimenpidepäivänä. Tätä ennen ikätieto on ikä vuoden lopussa, joka on takautuvasti laskettu vuosille 1987–1993.

Steriloimisen käsitteet ja määritelmät ovat pysyneet koko ajan samoina.

Sterilointilomakkeella on paikoin mahdollista kirjata useampi vaihtoehto (mm. ehkäisymenetelmä, sterilointitoimenpide ja steriloinnin peruste) ja tämä tulee huomioida tilastotaulukoita lukiessa.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavasti tiedot suoritetuista steriloinneista.

Aikaisempien vuosien tietoja päivitetään tarpeen mukaan taannehtivasti, mutta aikaisempiin vuosiin kohdistuvien muutosten on todettu olevan melko pieniä. Tämän raportin julkaisun yhteydessä esimerkiksi vuoden 2014 luvut täydentyivät ja sterilointien kokonaismäärä kasvoi noin 40 tapauksella.

Steriloinnit 2015 -tilastoraportin erityiskysymykset

Tilaston käsitteissä tai luokituksissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Sterilointien nykyinen tiedonkeruulomake astui voimaan 1.1.2009. Vuoden 2015 tiedoista 98,8 prosenttia ilmoitettiin tällä lomakkeella, loput ilmoitettiin vanhemmalla lomakkeella.

Lisätietoja tiedonkeruulomakkeesta:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tiedonkeruut/raskaudenkeskeyttaminen.

Vuoden 2015 aikana on aloitettu uuden sähköisen lomakkeen käyttö. Tässä ilmoitustavassa klinikat täyttävät sähköisen ilmoituslomakkeen ja lähettävät sen edelleen THL:lle suojattua yhteyttä pitkin. Uuden sähköisen tiedonsiirtotavan käyttöönotto on kuitenkin vasta alussa, eikä sillä ole kerätty vuoden 2014 tietoja. Vuoden 2015 osalta joitain ilmoituksia tehty sähköisessä muodossa (noin 0,8 % ilmoituksista).

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

Steriliseringar

Statistikuppgifternas relevans

Statistiken över steriliseringar innehåller uppgifter om det årliga antalet steriliseringar. Uppgifterna om steriliseringar presenteras efter kön och åldersgrupp per 1 000 kvinnor eller män i åldrarna 25–54 år. Statistikrapporten innehåller också antalsuppgifter om steriliseringar efter indikation.

Rapporten är avsedd för hälso- och sjukvårdspersonal, förvaltningsmyndigheter, planerare och forskare som arbetar med reproduktiv hälsa och som behöver aktuella uppgifter om steriliseringar.

Begrepp och definitioner som används i rapporten finns förklarade i rapportens textdel.

Behandlingen av uppgifter baserar sig på lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008), lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) (409/2001), lagen (556/1989) och förordningen (774/1989) om riksomfattande personregister för hälsovården och steriliseringslagen (283/1970) och den förordning som utfärdats med stöd av den (steriliseringsförordningen 427/1985).

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Uppgifterna om steriliseringar har samlats in från alla finländska verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården där steriliseringar utförs. Statistikpopulationen utgörs av alla personer som genomgått sterilisering. Enligt lagstiftningen ska den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där steriliseringen har utförts inom en månad efter ingreppet skicka en anmälan till Institutet för hälsa och välfärd (THL) på en blankett som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. En läkare som arbetar som självständig yrkesutövare ansvarar för att de steriliseringar som han eller hon har utfört anmäls till THL. Statistiken bygger på de anmälningar som inkommit till THL senast 3.10.2016.

Uppgifterna sparas i det elektroniska steriliseringsregistret som upprätthålls av THL i enlighet med lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989) och 6 § i den förordning (774/1989) som utfärdats med stöd av lagen. Materialet kontrolleras regelbundet och oklara fall kontrolleras med den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där ingreppet utförts.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Uppgifterna är riktiga förutsatt att de lämnats in korrekt av uppgiftslämnarna. I oklara fall jämförs uppgifterna i steriliseringsregistret med uppgifterna i andra register (födelseregistret och vårdanmälningsregistret). Vid behov begärs en bekräftelse från den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där ingreppet utförts.

År 2006 utreddes hur heltäckande uppgifterna i steriliseringsregistret är. Detta gjordes bland annat med hjälp av vårdanmälningsregistret². Utredningen visade att hela landets steriliseringar till 95,5 procent har anmälts till steriliseringsregistret. Enligt de anmälningar som inkommit till registret har det totala antalet steriliseringar minskat sedan mitten av 1990-talet. Denna utveckling beror delvis på att årsklasserna blivit mindre och att preventivmedlen utvecklats, men i utredningen konstaterades också att anmälningen av steriliseringar försämrats. Under de senaste åren har en allt större

² Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloimisten rekisteröiminen Suomessa [Registreringen av steriliseringar i Finland]. Steriloimisrekisterin ja hoitoilmoitusrekisterin steriloimistietojen vertailu ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003 [Jämförelse av uppgifterna om sterilisering i steriliseringsregistret och i vårdanmälningsregistret och en analys av materialet åren 2000–2003]. Työpapereita 12/2006. Helsinki; Stakes. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204194129>.

del av steriliseringen av män genomförts inom den privata hälso- och sjukvården, och därför kan man inte vara säker på att registret innehåller heltäckande uppgifter.

De publicerade uppgifternas aktualitet och punktlighet

Statistiken över steriliseringar publiceras årligen i oktober och innehåller de slutliga uppgifterna för föregående år.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Rapporterna publiceras på THL:s webbplats <http://www.thl.fi/sv/statistik/steriliseringar>.

Statistikens jämförbarhet

Uppgifter om steriliseringar ingår sedan 1987 i THL:s elektroniska databas. Uppgifterna från tidigare år kommer från Medicinalstyrelsens publikationer som utgör en del av den officiella statistiken (Lääkintöhallitus [Medicinalstyrelsen] 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto [Allmän hälso- och sjukvårdsstatistik] 1955–1970; Terveydenhuolto [Hälso- och sjukvård] 1971–1987).

Materialet från tidigare år har justerats bland annat genom utgallring av dubbelregistreringar och komplettering med saknade uppgifter. Därför avviker en del av uppgifterna från den statistik som publicerats tidigare.

När det gäller fördelningen efter åldersgrupp bör man beakta att uppgiften om patientens ålder sedan 1994 gäller patientens ålder på ingreppsdagen. Före det gällde åldern vid årets slut. I statistiken har åldersuppgifterna för åren 1987–1993 beräknats retroaktivt enligt detta.

De begrepp och definitioner som använts beträffande steriliseringar har varit desamma hela tiden.

På datainsamlingsblanketten är det möjligt att fylla i flera alternativ vid vissa variabler (bl.a. preventivmetod, åtgärd och indikation), vilket måste beaktas också när man läser statistiken.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikrapporten innehåller riksomfattande uppgifter om utförda steriliseringar.

Uppgifterna för tidigare år uppdateras efter behov retroaktivt, men de ändringar som görs i tidigare uppgifter har konstaterats vara ganska små. I samband med denna rapport kompletterades siffrorna för exempelvis 2014 och det totala antalet steriliseringar ökade med cirka 40.

Särskilda frågor i statistikrapporten om steriliseringar 2015

Inga betydande förändringar har skett i de statistiska begreppen eller klassificeringarna.

Den nuvarande datainsamlingsblanketten för abortstatistiken togs i bruk den 1 januari 2009. Uppgifterna för år 2015 rapporterades till 98,8 procent på den nya blanketten, medan resten lämnades in på den gamla blanketten.

Mer information om datainsamlingsblanketten (på finska):

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tiedonkeruut/steriloiminen.

Under året 2015 har man börjat använda en elektronisk blankett. I detta rapporteringssätt fyller klinikerna i en elektronisk blankett och skickar den via en skyddad förbindelse till THL. Lansering av detta elektroniska datautbyte har dock nyligen börjat och gäller inte data för år 2014. För år 2015 har man gjort enstaka elektroniska anmälningar (ca 0,8 % av alla).

Quality description (OSF)

Sterilisations

Relevance of statistical data

The statistics on sterilisations contain data on the annual number of sterilisations. Data on sterilisations are provided by gender and age group (per 1 000 persons aged 25–54) as well as by indication.

The report aims to provide up-to-date information on sterilisations to health care professionals, administrators, planning officials and researchers working in the area of reproductive health.

The report text describes the concepts and definitions used in the statistics.

The collection of data is based on the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008), the Act on the Statistical Service of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (409/2001), the Act (556/1989) and the Decree (774/1989) on National Personal Data Registers Kept under the Health Care, as well as the Act (283/1970 and the Decree (427/1985) on Sterilisations.

Description of methods

Data on sterilisations are collected from all health care units in Finland that perform sterilisations. The statistical population consists of all persons who have undergone sterilisation. According to current legislation, the health care unit performing the procedure is required to report the case to the National Institute for Health and Welfare (THL) within one month using a specific data collection form approved by the Ministry of Social Affairs and Health. Doctors who are self-employed practitioners are responsible for reporting the sterilisations they have performed. The statistical data are based on notifications submitted to THL by 10/03/2016.

The data are stored electronically in the register of sterilisations, a statutory register maintained by THL pursuant to the Act on National Personal Records Kept under the Health Care System (556/1989), and section 6 of the subsequent Decree (774/1989). Data check-ups are made regularly and any unclear cases and diagnoses are checked and ascertained by contacting the health care units that have performed the procedure concerned.

Correctness and accuracy of data

Correctness of data depends on the quality of the data submitted by the data suppliers. In unclear cases, the data in the register of sterilisations are compared with those in other registers (Medical Birth Register, Care Register). If necessary, the health care unit that has performed the procedure is contacted in order to ascertain the data.

In 2006, the coverage of the register of sterilisations was studied with the help of the Care Register³. The study found that 95.5 per cent of all sterilisations carried out in Finland have been reported to the register of sterilisations. Data submitted to the register indicates that the total number of sterilisations in Finland have been falling since the mid-1990s. This trend is due in part to smaller age groups and improved contraceptives, but the study also found gaps in the reporting of sterilisa-

³ Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloimisten rekisteröiminen Suomessa. Steriloimisrekisterin ja hoitoilmoitusrekisterin steriloimistietojen vertailu ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003 [Registering sterilisations in Finland. A comparison of sterilisation data recorded in the register of sterilisations and the care register for health care and an analysis of data quality in 2000–2003]. Discussion Papers 12/2006. Helsinki; Stakes. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201204194129>.

tions. In recent years, increasing numbers of male sterilisations have been performed in private health care, and statistical coverage cannot be guaranteed.

Timeliness and promptness of published data

The sterilisation statistics are published every year in October, with the final data for the previous year.

Availability and transparency / clarity of data

The reports are published on the THL website at <http://www.thl.fi/en/statistics/sterilisations>.

Comparability of statistical data

Since 1987, data on sterilisations have been kept in an electronic THL database. Official statistical publications by the National Board of Health (one of THL's predecessors) have been used as a source of information for earlier years.

Data for earlier years have been checked, for instance, by removing data that had been entered twice and by adding missing cases, so some data may deviate from previously published statistics.

With regard to age-specific data, it should be noted that from 1994 onwards such data in the register refer to the age of the patient on the day of the procedure, whereas the data for the years 1987–1993 refer to the age at the end of the year.

The concepts and definitions related to sterilisation have remained unchanged throughout this time.

In the data collection form for the register, for some of the variables (e.g. contraceptive method, method of sterilisation, indication) it is possible to select more than one alternative. This should be taken into account when examining the tables.

Clarity and consistency

The data on sterilisations in the statistical report are nationwide.

Previous years' data are corrected, where necessary, retrospectively, but the changes have been fairly small. At the time of this report's publication, the 2014 data, for example, were corrected, and the total number of induced abortions grew by some 40 cases.

Special issues concerning the 2015 statistics on sterilisations

There have been no major changes in the concepts or classifications used in the statistics.

The current data collection form for induced abortions entered into force on 1 January 2009. 98.8 per cent of the data for 2015 were reported using this form, while the rest used the old form

More information about the data collection form (in Finnish):

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/tiedonkeruut/steriloiminen.

A new electronic data form was launched in 2015. In this reporting method clinics complete the electronic data form and send it through secured connection to THL. The use of this new electronic transform method has though just begun, and it has not been used for 2014 data. For 2015, some reports have been done electronically (ca. 0.8% of all notifications)